



पूर्णमिदं

सप्टेंबर - ऑक्टोबर २०२५



Bimonthly Report

September and October 2025



eYantran (E-waste and Plastic Waste Management)

Total Society Drives	: 150+
Number of donors	: 2000+
Ongoing Weekly E-waste Collection Centers	: 26
E-waste Collection	: 8000 kg
Plastic Waste Collection	: 4000 kg
Door to door E-waste collection	: 2564 kg
Device Donated	: 60+

Paripoornam (Fabric Up-cycling)

Cloth Collection	: 874 kg
Cloth donation	: 4437 kg
Number of bulk orders	: 1
Number of new product samples	: 8
No of promotional stalls	: 13

Volunteering Engagement

Corporate activities	: 3
College activities	: 3
Ecofriend activities	: 1
Ecofriend engaged	: 16
Corporate engaged	: 82
College student engaged	: 40

Green Consultancy

Running Composting Units	: 5
Running Rain Water Harvesting Units	: 11
Waste processed	: 921 kg/day
Rainwater conserved	: 30,46,467 Lit/annum
Total Compost Kit Delivered in Sept. - Oct.	: 19

Dry Waste Management – Powering Sustainability through Material Recovery Facilities

Introduction

Solid waste management has become one of the most pressing environmental challenges in urban areas. With growing populations, increased consumption, and changing lifestyles, the generation of dry waste such as plastics, paper, metals, and glass has risen significantly. To ensure effective segregation, recycling, and resource recovery, Material Recovery Facilities (MRFs) play a vital role. They act as a crucial link between waste collection and recycling, helping cities move closer to achieving the goal of a circular economy and zero waste.

Role of MRF in Dry Waste Management

A Material Recovery Facility is a specialized center where dry waste is received, sorted, cleaned, and processed to recover recyclable materials before the final disposal of residual waste.

Material Recovery Facilities (MRFs) play a crucial role in managing dry waste efficiently by segregating mixed waste into recyclable and non-recyclable fractions. This process helps reduce the burden on landfills by diverting valuable recyclables from being dumped and instead supplying sorted materials to the recycling industry for reuse. MRFs also support municipal bodies in implementing effective dry waste management systems while encouraging resource conservation and promoting a sustainable waste-based economy that aligns with circular economy principles.

Objectives of a Material Recovery Facility

The primary objectives of a Material Recovery Facility (MRF) revolve around maximizing efficiency, sustainability, and social inclusion in waste management. One key objective is efficient segregation, which ensures proper sorting of recyclables such as plastics, paper, glass, metals, and e-waste, making them suitable for recycling industries. MRFs also focus on resource recovery, enabling the extraction of valuable materials from the waste stream for reuse and recycling, thereby conserving natural resources. Another crucial goal is waste volume reduction, achieved by minimizing the amount of waste that ends up in landfills or incineration sites. In addition to environmental benefits, MRFs contribute to employment generation by creating livelihood opportunities for informal waste pickers and local communities, integrating them into the formal waste management system. They also emphasize data and reporting, maintaining accurate records of the quantity of waste processed and recyclables recovered, which aids policy makers and urban local bodies in planning sustainable waste management strategies. Ultimately, MRFs play an essential role in environmental protection, reducing pollution, conserving energy, and cutting carbon emissions through effective material recycling.

Types of MRFs

Material Recovery Facilities can be broadly categorized based on the level of mechanization and the source of waste:

1. Clean MRF

- Handles pre-sorted dry waste, usually collected separately at source (e.g., households, institutions).
- Requires less sorting and focuses on quality improvement of recyclables.

2. Dirty MRF

- Processes mixed municipal solid waste, where recyclables are extracted mechanically and manually.
- Involves extensive sorting, screening, and cleaning.

3. Semi-Automated MRF

- Combines manual sorting with mechanical systems like conveyors, trommels, air classifiers, and magnetic separators.

4. Fully Automated MRF

- Uses advanced AI-based sorting systems, optical sensors, and robotics for efficient recovery of materials.
- Common in developed nations; emerging in India's smart cities.

Working Process of MRF

The operation of an MRF involves several systematic steps:

- 1. Waste Reception:** Dry waste from collection vehicles, transfer stations, or bulk generators is brought to the MRF.
- 2. Weighing and Recording:** The incoming waste is weighed and logged for record-keeping and performance tracking.
- 3. Initial Segregation:** Large non-recyclable or hazardous items are removed manually.
- 4. Mechanical Sorting:** Equipment like conveyor belts, trommels, magnetic separators, eddy current separators, and air classifiers separate materials by size, density, and type.
- 5. Manual Sorting:** Workers manually pick and segregate recyclables like PET bottles, cardboard, or aluminum cans.
- 6. Baling and Storage:** Sorted materials are compacted using balers and stored before being sent to recyclers or manufacturers.
- 7. Disposal of Residual Waste:** Non-recyclable fractions are sent to co-processing units or scientific landfills.

Benefits of MRF

Material Recovery Facilities (MRFs) offer numerous benefits that make them a vital component of sustainable waste management systems. One of the primary advantages is the reduction in landfill burden, as MRFs divert a significant portion of recyclable materials from ending up in dumpsites, thereby extending the lifespan of existing landfills. They also contribute to economic value creation by generating revenue through the sale of recovered recyclables such as plastics, metals, and paper, which re-enter the production cycle. Moreover, MRFs create employment opportunities, particularly by integrating informal waste pickers into organized systems, providing them with safer and more dignified livelihoods. By improving waste segregation and recycling, MRFs play a key role in maintaining a cleaner environment, reducing littering, pollution, and greenhouse gas emissions associated with uncontrolled waste disposal. They also support the circular economy by promoting the reuse and recycling of resources, thereby minimizing the need for virgin raw materials. Additionally, MRFs enhance data management by helping municipalities track the quantity and type of waste processed, recyclables recovered, and landfill diversion rates—information that is

critical for informed planning and policy making in urban waste management.

Material Recovery Facilities in India

India has increasingly adopted Material Recovery Facilities (MRFs) under initiatives like the Swachh Bharat Mission (Urban) and the Solid Waste Management Rules, 2016 to strengthen waste segregation and recycling. Cities such as Indore, Pune, Hyderabad, Bangalore, and Delhi NCR have established successful models—ranging from decentralized systems managed by cooperatives to large-scale, semi-automated or PPP-operated facilities. These MRFs play a vital role in achieving segregation at source, improving recycling efficiency, generating green jobs, and reducing landfill dependency, thus driving India toward a cleaner and more sustainable future.

Conclusion

Material Recovery Facilities are the backbone of dry waste management systems. By enabling efficient segregation, recovery, and recycling, they transform waste into resources that drive towards a sustainable and circular economy. Expansion of MRF infrastructure, coupled with public awareness and integration of informal workers, can make cities cleaner, greener, and more resilient to future waste challenges.



Ms. Anushka Kajbaje

Director,
Poornam Ecovision Foundation

Special Events

Computer Donation Program by Poornam Ecovision Foundation



Poornam Ecovision Foundation, in collaboration with CREDAI Nashik Metro, successfully organized a Computer Donation Program on 4th October 2025 at 5 PM at Dhammakar Sabhagrah, Nashik. The initiative was designed to bridge the digital divide by providing refurbished computers to students, schools, and institutions that lack access to digital resources—an essential need in today's technology-driven world.



Through this program, Poornam Ecovision Foundation not only aimed to empower education and skill development but also to promote responsible e-waste management. Donated computers and peripherals were carefully collected, repaired, and upgraded by volunteers and technical experts before being distributed to beneficiaries, ensuring that electronic waste was diverted from landfills and given a renewed purpose.

The event saw the participation of numerous donors, educational representatives, and members of CREDAI Nashik Metro, all uniting for a shared cause of sustainability and social impact. The program highlighted how collective efforts can contribute toward a greener environment while simultaneously creating opportunities for underprivileged communities.

Punaravartan Shadu Mati Clay Collection Drive

Poornam Ecovision Foundation organized the Punaravartan event on 14th September 2025 at PMC and PCMC, with 80+ collection centers set up across the city for the convenience of devotees. The initiative focused on collecting and reusing Shadu Mati (natural clay) used during Ganesh idol immersions, promoting eco-friendly festive practices and reducing the environmental impact of non-biodegradable materials.

This year's drive received an overwhelming response from the community, with active participation from citizens, volunteers, and environmental enthusiasts. Together, they helped collect over 5 tonnes of Shadu Mati clay, which will be responsibly processed and reused for making eco-friendly idols and other sustainable products.

The initiative reflected Poornam Ecovision Foundation's ongoing commitment to fostering a



balance between culture and ecology, turning traditional celebrations into opportunities for environmental action and awareness.



E-Waste and Plastic Waste Collection Drive Deepawali 2025

On the occasion of Deepawali, Poornam Ecovision Foundation organized a large-scale E-waste and Plastic Waste Collection Drive in Pune, promoting the message of a clean, green, and sustainable celebration. The initiative encouraged citizens to responsibly dispose of their old electronics, household e-waste, and plastic materials instead of contributing to pollution during the festive season.

Multiple collection centers were set up across the city, making it convenient for residents to participate and contribute to this eco-friendly effort. Volunteers and environmental enthusiasts joined hands to raise awareness about the harmful effects of improper waste disposal and the importance of recycling.

Through this drive, Poornam Ecovision Foundation aimed to reduce the environmental footprint of the festival, inspiring people to celebrate Deepawali with light, love, and sustainability. The collected waste will be sent for authorized recycling, ensuring that valuable materials are recovered and reused while minimizing landfill burden.



Home Compost Kit Demonstration Session

Poornam Ecovision Foundation conducted a Home Compost Kit Demonstration Session at a residential society to promote the practice of household composting and responsible waste management. The session aimed to educate residents on how to efficiently convert kitchen waste into nutrient-rich compost using simple, eco-friendly compost kits.

Experts from the foundation explained the process of segregation, layering of waste, moisture control, and maintenance of compost kits, while also addressing common challenges faced during home composting. Participants were given live demonstrations and practical tips on how to reduce their daily waste footprint and contribute to a cleaner environment.

The interactive session received an enthusiastic response from society members, many of whom pledged to start composting at home. Through such initiatives, Poornam Ecovision Foundation continues to empower communities to take small yet impactful steps toward sustainability and zero waste living.



निवासी संकुलसाठी पर्यावरणीय लेखा परीक्षण

आजच्या आधुनिक युगात शहरीकरण झपाट्याने वाढत आहे. निवासी संकुले, गृहनिर्माण सोसायट्या, टाउनशिप आणि उच्च इमारतींची संख्या वाढत चालली आहे. या वाढत्या नागरी विकासांमुळे पर्यावरणावर अनेक प्रकारचे परिणाम होत आहेत जसे की पाणी व वीज वापर, कचरा निर्मिती, प्लास्टिकचा वापर, आवाज व हवेचे प्रदूषण इत्यादी. या पार्श्वभूमीवर पर्यावरणीय लेखा परीक्षण (एन्व्हायर्नमेंटल ऑडीट) ही संकल्पना अत्यंत महत्त्वाची ठरते. या संकल्पनेची अधिक माहिती घेऊया.

१. पर्यावरणीय लेखा परीक्षण म्हणजे काय?

पर्यावरणीय लेखा परीक्षण म्हणजे कोणत्याही संस्था, उद्योग, किंवा निवासी संकुलाच्या पर्यावरणीय बाबींचे सखोल मूल्यांकन करणे. या प्रक्रियेद्वारे त्या ठिकाणी नैसर्गिक संसाधनांचा वापर, प्रदूषण नियंत्रण, कचरा व्यवस्थापन, ऊर्जा बचत व जल संवर्धन यांचे परीक्षण केले जाते. सोप्या भाषेत सांगायचे तर, पर्यावरणीय लेखा परीक्षण म्हणजे पर्यावरणाशी निगडित सर्व क्रियांचा आरसा होय. हे लेखा परीक्षण ठिकाण कितपत पर्यावरणपूरक आहे हे ठरवते.

२. निवासी संकुलात पर्यावरणीय लेखा परीक्षण का आवश्यक आहे?

निवासी संकुलांमध्ये शेकडो लोक एकत्र राहतात. त्यामुळे पाणी, वीज, इंधन यांचा मोठ्या प्रमाणात वापर होतो. तसेच घरगुती कचरा, सांडपाणी व प्लास्टिकचा अपव्ययही वाढतो. या सर्व गोष्टींचे योग्य व्यवस्थापन न झाल्यास पर्यावरणावर मोठा ताण येतो.

पर्यावरणीय लेखा परीक्षणाद्वारे खालील लाभ मिळू शकतात:

१. ऊर्जेची बचत : अनावश्यक वीज वापर कमी करण्याचे मार्ग शोधले जातात.
२. पाणी बचत : पावसाचे पाणी साठवण (रेनवॉटर हार्वेस्टिंग), पुनर्वापर (रीयुज) यावर भर दिला जातो.
३. कचरा व्यवस्थापन सुधारणा : ओला व सुका कचरा वेगळा करणे, कंपोस्ट तयार करणे याची शिफारस होते.
४. हवेच्या गुणवत्तेचे संरक्षण : वाहन वापर कमी करणे, हरित पट्टा तयार करणे इत्यादी उपाय सुचवले जातात.
५. पर्यावरणपूरक जीवनशैलीचा प्रसार : रहिवाशांमध्ये जनजागृती वाढते.

३. पर्यावरणीय लेखा परीक्षणाची उद्दिष्टे :

१. सोसायटीच्या परिसरात संसाधनांचा जबाबदारीने वापर होत आहे का हे तपासणे.
२. कचरा व सांडपाणी व्यवस्थापनाची स्थिती जाणून घेणे.
३. पाणी, ऊर्जा आणि इंधन वापराचा लेखाजोखा ठेवणे.
४. पर्यावरणीय नियमांचे पालन केले जाते का हे पाहणे.
५. सुधारणा करण्यासारखे मुद्दे ओळखणे व त्यासाठी शिफारसी करणे.

४. पर्यावरणीय लेखा परीक्षणाची प्रक्रिया :

पर्यावरणीय लेखा परीक्षणाची प्रक्रिया काही टप्प्यांमध्ये केली जाते:

(अ) प्राथमिक तयारी :

- सोसायटीच्या परिसराचे निरीक्षण.
- पाणी, वीज, कचरा, सांडपाणी, बागकाम, इंधन वापर याबाबतची प्राथमिक माहिती गोळा करणे.

(ब) डेटा संकलन

- पाणी मीटर, वीज मीटर, जनरेटर, लिफ्ट इत्यादींची तपासणी.
- रहिवाशांच्या वापर पद्धतीबद्दल सर्वेक्षण.
- दस्ताऐवज व बिले तपासणे.

(क) विश्लेषण व मूल्यांकन

- वापरलेले संसाधन व तयार होणारा कचरा यांचे प्रमाण मोजणे.
- त्याचे पर्यावरणीय परिणाम तपासणे.
- खर्च आणि बचत यांचे तुलनात्मक विश्लेषण करणे.

(ड) अहवाल तयार करणे

- निरीक्षणे, निष्कर्ष व सुधारणा शिफारसींसह सविस्तर अहवाल तयार केला जातो.

(ई) कृती आराखडा (ऑक्शन प्लॅन)

- सोसायटी व्यवस्थापनाने त्या अहवालावर आधारित उपाययोजना आखणे.
- ठराविक वेळेत सुधारणा अंमलात आणणे.

५. लेखा परीक्षणाचे प्रमुख घटक

- पाणी व्यवस्थापन : पाण्याचा वापर, गळती, पुनर्वापर व पावसाचे पाणी साठवण याचे विश्लेषण.
- ऊर्जा वापर : वीज वापर, सौरऊर्जा प्रकल्प, ऊर्जा बचतीची साधने (एलईडी, सेन्सरलाईट्स) यांचे मूल्यांकन.
- कचरा व्यवस्थापन : ओला, सुका, ई-कचरा, प्लास्टिक, बागेतील अवशेष इत्यादींचे वर्गीकरण व पुनर्वापर.
- सांडपाणी व मल निस्सारण : एसटीपी (सिवेज ट्रीटमेंट प्लँट) ची कार्यक्षमता तपासणे.
- हरितपट्टा आणि जैवविविधता : झाडांची संख्या, बागेचे क्षेत्रफळ, जैवविविधतेचे संवर्धन.
- आवाज आणि वायू प्रदूषण नियंत्रण : जनरेटर, वाहनांची तपासणी व आवाज नियंत्रित करण्यासाठी उपाय.
- पर्यावरण जागरूकता : रहिवाशांसाठी जागरूकता मोहीम, कार्यशाळा व प्रशिक्षण कार्यक्रम.

६. निवासी संकुलासाठी सुधारणा उपाय

- सौरऊर्जा प्रकल्प बसवणे.
- पावसाचे पाणी साठवण प्रणाली कार्यान्वित करणे.
- कंपोस्ट युनिटद्वारे जैव कचरा खतात रूपांतरित करणे.
- प्लास्टिक बंदीचे कठोर पालन करणे.
- एलईडी व ऊर्जा कार्यक्षम उपकरणे वापरणे.
- इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग पॉईंट बसवणे.
- सायकलिंग आणि कार-शेअरिंगला प्रोत्साहन देणे.
- झाडे लावणे आणि त्यांची नियमित देखभाल करणे.

७. पर्यावरणीय लेखा परीक्षाचे फायदे :

- संसाधनांची बचत आणि खर्चात कपात
- पर्यावरणपूरक प्रतिमा निर्माण होणे
- रहिवाशांमध्ये जबाबदारीची भावना वाढणे
- सरकारी नियमांचे पालन सुलभ होणे
- शाश्वत विकासाला चालना मिळणे

८. शाश्वत निवासी संकुलाचा मार्ग :

पर्यावरणीय लेखा परीक्षण हे केवळ दस्तावेजिकरण नसून शाश्वत विकासाचा दिशादर्शक आहे. यातून प्रत्येक सोसायटी आपले पर्यावरणीय उत्तरदायित्व ओळखते आणि प्रत्यक्ष कृती आराखडा तयार करते. पाणी, ऊर्जा आणि कचरा यांचा योग्य वापर करून झग्रीन सोसायटीहोण्याचा मार्ग खुला होतो.

निष्कर्ष :

पर्यावरणीय लेखा परीक्षण ही प्रत्येक निवासी संकुलासाठी काळाची गरज आहे. हे केवळ पर्यावरण वाचवण्याचे नव्हे तर भविष्यातील पिढ्यांसाठी सुरक्षित, स्वच्छ आणि शाश्वत जीवन निर्माण करण्याचे साधन आहे. प्रत्येक सोसायटीने दरवर्षी किमान एकदा पर्यावरणीय लेखा परीक्षण करून आपल्या कार्यपद्धतीत सुधारणा केली पाहिजे.

स्वच्छ परिसर, हरित जीवनशैली आणि जबाबदार नागरिकत्व हेच या लेखा परीक्षणाचे खरे उद्दिष्ट आहे. उदाहरणादाखल खालील पद्धतीने संकुल पर्यावरणीय ऑडिट करू शकतात.

पर्यावरणीय लेखा परीक्षण अहवालाचे मुद्दे : (रेसिडेंशियल सोसायटी एन्व्हायर्नमेंटल ऑडीट रिपोर्ट)

१. प्रस्तावना

लेखा परीक्षण कालावधी :

लेखा परीक्षण दिनांक :

लेखा परीक्षकाचे नाव :

२. सोसायटीची माहिती

सोसायटीचे नाव :

पत्ता :

इमारतीची संख्या :

फ्लॅट्सची संख्या :

रहिवाशांची संख्या :

व्यवस्थापन समिती प्रमुख :

३. ऊर्जा वापर

घटक	तपशील	निरीक्षण	शिफारस
वीज वापर	एकूण मासिक युनिट्स ____	जास्त/मध्यम/कमी	एलईडी दिवे, मोशन सेन्सर वापरा
जनरेटर वापर	____ तास/महिना	डिझेल वापर कमी करा	सौरऊर्जा पर्याय विचारात घ्या
सौरऊर्जा प्रणाली	आहे / नाही	कार्यरत / बिघडलेली	सौर पॅनेल देखभाल करा

४. पाणी व्यवस्थापन

पाणी वापर, पावसाचे पाणी साठवण आणि सांडपाणी शुद्धीकरण संयंत्राबाबत तपशील आणि शिफारसी द्या.

५. कचरा व्यवस्थापन

ओला कचरा, सुका कचरा आणि ई-कचऱ्याचे विभाजन, प्रक्रिया आणि पुनर्वापराबाबत निरीक्षण व शिफारसी द्या.

६. हरित क्षेत्र व जैवविविधता

एकूण हरित क्षेत्र, वृक्ष संख्या, नवीन वृक्षारोपण व पर्यावरणपूरक उपाय नमूद करा.

७. ध्वनी व हवेचे प्रदूषण

वाहनांची संख्या, जनरेटर आवाज, ध्वनी नियंत्रण उपाय आणि हवेच्या गुणवत्तेचे निरीक्षण नमूद करा.

८. पर्यावरण जनजागृती

रहिवाशांसाठी पर्यावरण जनजागृती उपक्रम, प्रशिक्षण कार्यक्रम आणि हरित उपक्रम नमूद करा.

९. निष्कर्ष व शिफारसी

लेखा परीक्षणानुसार सोसायटीचा एकूण पर्यावरणीय कार्यक्षमता स्तर:

उत्कृष्ट / समाधानकारक / सुधारणा आवश्यक

मुख्यशिफारसी :

१.

२.

३.

१०. प्रमाणपत्र (Certification)

मी/आम्ही या लेखा परीक्षणाद्वारे दिलेली सर्व माहिती अचूक असल्याचे प्रमाणित करतो / करते.

स्वाक्षरी :

दिनांक

सौ. राधिका बुवा

पर्यावरण सल्लागार आणि लेखा परीक्षक

९७०२०२४३८९

Door to
Door
**E-Waste
Collection**
Scan the
QR Code



Scan the
QR Code
to donate to
Poornahuti.



Door to
Door
**Fabric
Collection**
Scan the
QR Code



We have recently relocated to

Kaushalya Niwas, Survey No. 41/B/1 Charwad Road, Sinhgad Rd,
Jadhav Nagar, Vadgaon Budruk, Pune, Maharashtra 411041.

E-mail: contact@poornamecovision.org

Contact No.: 020-29521862

Website : www.poornamecovision.org

New Shop Page : www.paripoornam.org.in